

РЕЦЕНЗІЯ

на книгу К.К. Голобородька, І.Г. Плюща, О.Є. Пахомова
«БІОЛОГІЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ УКРАЇНИ.
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСТЬ. ВИЩІ РІЗНОВУСИ
ЛУСКОКРИЛІ. Частина 1 (Lepidoptera: Lasiocampoidea,
Bombicoidea, Noctuoidea - частина)»

Авторами зроблено наступний успішний крок до складання кадастрової характеристики лепідоптерофауни Дніпропетровщини, регіону, який відчуває на собі досить загрозливий антропогенний тиск. Друга книга авторів про лускокрилих присвячена комплексу вищих різновусих, а саме представникам трьох надродин – *Lasiocampoidea* (17), *Bombicoidea* (26), *Noctuoidea* (92 види). Матеріал викладено за досить класичною схемою монографій даного типу.

Перший розділ містить відносно широкий аналіз природних умов Дніпропетровської області з оглядом як загальних характеристик географічних умов, так і даних по рослинному та тваринному світу.

У другому розділі наведено список таксонів (але без даних їх синонімії) та короткий нарис особливостей будови вищих різновусих лускокрилих.

У третьому розділі авторами ретельно розглянуто історію досліджень даної групи лепідоптерофауни на Дніпропетровщині, відмічено значний внесок у формування сучасних ентомологічних фондів ДНУ ім. Олесея Гончара відомого ентомолога Віктора Олександровича Барсова. Крім цього, розділ містить, на жаль, лише загальну характеристику не стільки біорізноманіття (підрозділ 3.2), скільки просту арифметику кількості видів лускокрилих по 9 родин вищих різновусих у фауні Дніпропетровської області (але без даних хоча б відносної їх чисельності, зустрічей чи співвідношення таксонів групи, що є складовою такого поняття, як видове різноманіття). Наведено також зоогеографічний аналіз та надано коротку характеристику окремих екологічних груп (головним чином за гігропреферендумах) вищих різновусих лускокрилих Дніпропетровщини.

Четвертий розділ книги є основним, і його присвячено кадастровій характеристиці всіх видів вищих різновусих лускокрилих (135 таксонів) даної області. Для кожного виду вона містить таку коротку інформацію: назва виду (латинською, українською та російською мовами), таксономічну характеристику, поширення, місцеперебування, морфологічні ознаки, біологічні особливості виду, заходи

охорони та літературні дані. Досить важливим і науково цікавим є те, що для більшості видів вказані конкретні точки знахідок, причому як у минулі десятиріччя, так і сучасні дані зустрічей.

У п'ятому розділі автори досить детально аналізують склад та структуру топічних угруповань метеликів. Відмічено, що формування топічних угруповань лускокрилих відбувається під впливом різноманітних факторів географічного та локального рівнів. Виділено 6 фенологічних угруповань на основі появи метеликів. Коротко представлені дані по особливостях живлення імаго, але більш детально проаналізовані трофічні особливості личинкових стадій, у першу чергу їх кормових рослин. Практично важливим є підрозділ, в якому коротко розглянуті види-шкідники не тільки сільського, але й лісового господарства.

Досить інформативно-детальним є шостий розділ, де наведено дані по видах, внесених до різних Червоних книг чи відповідних списків та проаналізовано стан природоохоронних територій Дніпропетровської області з характеристикою ентомологічних заказників.

Завершує роботу об'ємний список використаної літератури (біля 300 джерел) і (що дуже важливо) алфавітний покажчик українських, російських та латинських назв метеликів. У «Додатках» наведено таблицю фенологічного календаря льоту більш як 100 видів різновусих лускокрилих Дніпропетровщини, дані якої можна використовувати для всього регіону центральної частини північної підзони Степу України.

Робота справляє добре враження і, безсумнівно, має значну наукову новизну та практичне значення. Сподіваємось, що друга частина книги по даній групі лускокрилих буде не менш вдалою. Оцінюючи схвально роботу, рецензенти вважають, що дана монографія виграла б, якби були наведені кольорові фото хоча б основних видів лускокрилих чи головних шкідників з даної групи надродин, що полегшить роботу практиків-ентомологів щодо ідентифікації видів.

Професор, доктор біологічних наук Злотін А.З.